

autem sibi peculiares, quibus uniuerso corpori uenterculus famulatur. Verum hæc nuntium obiter perpendunt, integros libros hac quaestione, An uenterculus suo quem iecori conficit succo, aut sanguine seorsum, an simul ambobus enutritur, commaculantes. Quandoquidem beneficio illarum facultatum, quas uenterculus cum reliquis partibus communes adipiscitur, proprium sibi nutrimentum ex uenis allicit, retinet, elaborat, & si quid superfluum ipsi fuerit, a se abigit. At munijs, quibus toti corpori uenterculus famulatur, quarumque gratia plerisque Rex corporis uocatur, is esculenta quidem poculentaque rectis fibris per stomachum ex ore assumit, mox obliquis fibris assumptum retinet, totumque tantisper amplectitur, donec id ingenuita sibi altrice facultate, in succum cremoremque colore substantiae suae similem reddat. ac demum quod confecit intestinis exhibiturus, inferius orificium suum laxat, transuersisque fibris quod amplexabatur deorsum protrudit. Cæterum uim ipsius aleratricem, unde quaque eum circumdantia organa, ac uelut lebetem ingentes foci solent, excalefacientia, non parum adiuuant. totam enim superiorem eius sedem uersus anteriora & dextrum ipsius latus, & in posteriori sua sede dextrum gibbum, iecur complectitur. elatior uero pars ipsius ad superioris sui orificij posteriorem sedem consistens, & sinistrum eius latus uniuersum, septo ambitur, excepta solum ea regione quam lien ad sinistrum uentriculi latus humiliori posteriorique parte occupat. In posteriori autem sede uenterculus inferiorem omenti membranam, & quæ in illam excurrunt uasa proximè subtenfa obtinet. Dein sub hac septi transuersi pars, & uena caua, & magna arteria truncus præter dorsum, ipsiusque musculos consistunt. Porro uniuersæ inferiori uentriculi sedi omentum ipsi partim attenditur, partimque connascitur. præterea & huic sedi sub omento colum intestinum elatius, tenuia uero intestina demissius, adtenduntur. At alij anteriorem uentriculi sedem omento integri somniant, quum tamen elatior omenti membrana recta duntaxat linea inferiori ipsius parti secundum anteriora adnascatur, nulla interim omenti parte uentriculi anteriori sedi obducta. Vacat itaque magna anterioris uentriculi sedis regio, neque iecore, neque septo transuerso, neque omento, neque liene obducta, sed omenti uice aliud uenterculus hic obtinet subsidium, in calefaciendo huic non absimile. Præter peritonæum enim & octo abdominis musculos uena ab umbilico iecori deducitur, qua fetus nutrimentum accipit, quæque post partum exanguis inutilisque efficitur. Huic uenæ quæ peritonæo nexa uentriculo insternitur, in circuitu adeps multus non tamen omnibus æque copiosus adnascitur, qui ut & uenterculus suo in concoquendo munere alacrius labore, aliquid auxilij præbet. Impensius enim conducit iecur, lien, & quæ posteriori uentriculi sedi subtenduntur uenæ ac arteriæ, ut & ipsum quoque septum indefesso suo motu uentriculum minime negligit. Quinetiam cordis septo incumbens calor, ad perfectiorem uentriculi functionem non inutilis censendus est.

DE OMENTO. CAPUT IIII.

OMENTI delineationem imprimis proponit quarta figura, ac secunda, & tertia, uti in illarum figurarum indice commemoratum est. hoc Arabum interpretibus & nostræ ætatis chirurgis dicitur Zirbus, sine appendice: aut cum appendice, Zirbus adipinus, Tirbus, Clypeus, Ventris mappa, & ut Græcis, Epsos, Epiplex.

Omenti formam nunc inspicendum.

Omenti situs.

PROXIMUM nunc erat intestinorum, ut quæ confectum à uentriculo succum excipiant, enarrationem subiungi. sed quia illis omentum incumbit, & uelut innatat (unde & à Græcis ἐπιπλεω & ἐπιπλεω dicitur) & dissecantibus prius quam intestina occurrat, ac demum non minus quam intestina uentriculo continuum magna ex parte est, non admodum inopportune id hoc loco aggrediemur. Omentum itaque in peritonæi amplitudine positum, mox anteriori illius sedi subiicitur, & super intestina extensum, ad lienem quoque & iecoris cauum, ac posteriorem uentriculi sedem propemodum uniuersum, eiusque fundum exporrigitur: atque ab his etiam sedibus omentum originem ducere, non multo post audies. quare etiam in dissectionibus perpetuò illis sedibus attentum proximum reperitur. At non ita omnibus obductum intestinis ad pubis usque os (ut in canibus propemodum semper) in homine reperitur. Nam ipsius, quæ intestinis obuolui debeat, portio, raro ultra umbilicum descendere cõspicitur, sed maxima sui parte sinistrorsum lienem uersus retrahi & conuolui. Quod quum in hominibus laqueo suffocatis primum obseruari, ex cõcussu motuque corporis hoc euenisse arbitrabar: sed postea id ipsum in aqua suffocatis, & capite truncatis, item laterali morbo, aut phrenitide, eius uel generis affectu alio quopiam mortuis, & in ijs etiam quibus

quibus uiuentibus thorax abdomenque aperiebatur, animaduerti: atque, ut quod ad omentum attinet homine, ad pubis usque os id descendere raro cõpiderem obseruasset in dissectionibus obeundis uir diligens IOANNE medicinae mathematicæque professor, quid de Hippocratis aphorismo scriberet præter naturam obelias concipere negat, quia os uteri illis omento & eruditè literis à me percunctatus est, ac præter cætera quæ de ramicum matibusque mecum egit, sibi omentum ad scortum deuolui, & inibi ramicum descensu, Græci ἐν τῷ σπλάχνῳ appellat) haud posse fieri arbitrabatur. Verum si sinistrorsum sursumque, fundi uteri os omento comprimere, & ad scortum tum non impedit. Nam si dissecans humiliorem omenti partem sursum sursum traxeris, citra aliquam omnino diuisionem in omnibus hominibus os intestinis ipsum obtendi posse deprehendes, eiusque sinem inter posterius & uteri anteriorem leui occasione colligi, ibidemque uteri ceruicem (si omentum utique comprimere doceberis, dummodo in muliere id inter uesciæ sedem poneretur, extenderis. Quanquam eiusmodi compressum uix tantum ingressum uirilis seminis in uteri fundi orificium inhiheret, nisi penis breui ac procul ab uteri fundi orificio semen redderet, cuius dein ad fundum incompressaque ceruicis uteri ante fundi orificium sedes remoraretur, quæ si meretur omento, ac parum sceleriter à pene distenta, semen sibi adhereret etiam omentum ad scortum decumbere, in ramicum sectionibus interdum in ijs quibus intestina in magnam peritonæi amplitudinem deruderent uas ipsa amplectens tunica præscinderetur, portionem omenti quæ in se ferri uiderim. Neque istud solum manu tales affectus curantibus interdum intestini portuicula ab imprudentibus artificibus amputata, præsentem præterea in latomi cuiusdam, quem ex casu ab alto mortuum Patavij distitum, id quoque luculentissime ostendit. Huic namque dexter testis cum semina mices semel curaretur abscissus fuerat, & rursus in sinistro latere idem affectus intestinorum & omenti in scortum descensu cõtingisse, dissecando comperi. hi coniecturam faceret, ad pubis usque os, ipsiusque scortum etiam omentum cerid sursum in latus sinistrum dissecantibus plerumque retractum obseruari (nollem namque cum Galeno maximum dicere) inter animantia hoc hominem & inde nonnulli ἐν τῷ σπλάχνῳ, quasi dicas omenti gestores appellentur. Proximè mar supij, aut facculi, aut peræ imagini conuenit: ac in primis auctoriculatum habet orificium, posteriori sua parte elatius quam anteriori ascedit, namque peræ omenti figuræ ad amissim cõgrueret, si uno constaret corio, ac unde quaque inconstituit, & unum duntaxat corpus esset. cuiusmodi pro quod substantia est membrana nullis fibris implicita, simplexque, sed multiterijs, nervis, & aliqua sui regione glandosum sibi innatum habens corpus adipem. Vnde uero hæc omnia ortum ducant, intelliges promptissime, si ante a propolui, animo cõceperis, in qua unam partem anteriorem superiorem anteriorem inferioreque appelles. Ad cum namque modum unam omenti anteriorem uel membranam, & alteram rursus inferiorem seu posteriorem omentum re uera duntaxat unica (atque id potissimum in canibus) sit membræ posteriori, ut in dicta nuper peræ, incumbat, & cõtinua sit, & omentum quicauitatem quæ repleti posset, constituat. Inferioris itaque membranæ omentum pendet ea sede quæ primum sub septo magna arteria descendit, ac primum contingit. Peritonæum enim quæ à uertebrarum ligamentis principium ducit, quam à uertebrarum corporibus abscedit, membranas magnæ arteriæ quibus illæ dorso affirmantur. Ab his membranis iuxta eam septim partem, præter uertebræ corpus respicit, aliæ propagines membranæ exurgunt præbentes, illudque dorso hic alligantes. Inferior hæc omenti membrana ris cauum unde portæ uena pro dit, perfertur: ac iecoris portioni alias alij aut & alicui septi transuersi sedi spurij costis hic obductæ, ac id rarius accidit costæ id semper sit regione. Præsens omenti membrana à iecoris cauo ad pubem usque intestinum etiam subnascitur, hinc orbiculatim semper ad intestinum cõscendit: quam simulatque attingit, ac ex dextro uentriculi latere uersum